

Nghiên cứu lựa chọn và đề xuất biện pháp nâng cao chất lượng giảng dạy môn Giáo dục Thể chất cho sinh viên Học viện An ninh Nhân dân trong thời kỳ hội nhập

Lã Trọng Nghĩa*

*Khoa QSVT-TDĐT Học viện An ninh Nhân dân

Received:13/9/2024; Accepted:19/9/2024; Published: 30/9/2024

Abstract: Through a survey of the current status of the quality of physical education hours for students at People's Security Academy, it shows that the current status of learning outcomes and factors affecting the quality of physical education hours are still limited. Through analysis, synthesis of documents and actual teaching activities, the study has selected 6 measures to improve the quality of physical education hours, including: 1) Strengthening propaganda to raise awareness among students about the purpose and role of physical education subjects; 2) Diversifying teaching methods and increasing the use of game and competition methods in physical education hours; 3) Strengthening training to improve the professional qualifications of physical education teachers; 4) Strengthening active model teaching hours for physical education teachers; 5) Innovating the program in elective sports subjects; 6) Strengthening the purchase and renovation of facilities, playgrounds and equipment.

Keywords: Current situation, measures, quality, students, physical education, People's Security Academy.

1. Đặt vấn đề

Giáo dục thể chất (GDTC) trường học đóng vai trò quan trọng trong việc bảo vệ và nâng cao sức khỏe, thể lực cho sinh viên (SV), rèn luyện ý chí tổ chức kỷ luật, bồi dưỡng những kỹ năng, kỹ xảo vận động và hiểu biết có liên quan đến thể dục thể thao (TDTT).

Học viện An ninh Nhân dân (HVANND) là một cơ sở đào tạo hàng đầu về Ngành An ninh của Việt Nam. Với bề dày thành tích và nhiệm vụ quan trọng được giao, mọi hoạt động GD&ĐT luôn nhận được sự quan tâm, chỉ đạo, lãnh đạo của học viện. Cùng với việc nâng cao chất lượng đào tạo chuyên môn, học viện luôn luôn chú trọng đến vấn đề sức khỏe – hoạt động GDTC cho SV. Trước sự đòi hỏi ngày càng cao của hoạt động GDTC trong HVANND trong khi thể lực của SV còn hạn chế, đặc biệt tư tưởng học tập của SV chưa gắn liền với tư tưởng bảo vệ sức khỏe là yếu tố quan trọng để nâng cao thành tích cá nhân tổng thể. Do vậy, làm thế nào để nâng cao chất lượng giờ học GDTC là một việc không dễ dàng đối với người làm công tác chuyên môn về TDTT, GDTC trong trường học.

Mục đích của nghiên cứu này là thông qua nghiên cứu các tài liệu chuyên môn, kết hợp đánh giá, khảo sát thực tiễn để đề xuất các biện pháp nâng cao chất lượng giảng dạy môn GDTC cho SV tại HVANND

trong thời điểm hội nhập thế giới.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Phương pháp nghiên cứu

Nghiên cứu sử dụng phương pháp phân tích và tổng hợp tài liệu, phương pháp phỏng vấn, phương pháp kiểm tra sự phạm và phương pháp toán thống kê.

2.2. Thực trạng chất lượng giờ học GDTC của SV tại HVANND

Để đánh giá thực trạng chất lượng giờ học GDTC của SV tại HVANND, nghiên cứu tiến hành đánh giá giờ dạy GDTC của cán bộ giảng viên (GV) GDTC thông qua phiếu đánh giá kết quả giờ dạy. Các tiêu chí đánh giá được thể hiện cụ thể trên từng phiếu gồm: Tính chính xác, khoa học, tính hệ thống, nội dung đầy đủ, có liên hệ và tính giáo dục của nội dung giờ dạy; sử dụng và kết hợp tốt các phương tiện, thiết bị dạy học; phương pháp giảng dạy phù hợp với nội dung và kết hợp tốt các phương pháp trong giảng dạy;... Kết quả thu được cho thấy: Quan sát 25 giờ dạy GDTC trong khoa Quân sự, Võ thuật và TDĐT, đa số giờ dạy được đánh giá chất lượng ở mức độ khá, giỏi, không có giờ dạy xếp loại trung bình, có 1 giờ đạt xuất sắc. Cụ thể: Giờ xếp loại giỏi đạt 36%, loại khá 60%, xuất sắc 4%. Như vậy, có thể thấy chất lượng giờ giảng dạy môn học GDTC cho SV không chuyên HVANND được đánh giá là tương đối tốt.

2.3. Thực trạng kết quả học tập môn học GDTC của SV tại HVANND

Bảng 2.1. Thực trạng kết quả học tập môn GDTC của SV tại HVANND năm học 2023-2024 ($\Sigma_n = 350$, $n_{nam} = 180$, $n_{nữ} = 170$)

Học kỳ	Giới tính	Phân loại									
		Yếu Kém		TB		Khá		Giỏi		Xuất sắc	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
1	Nam	5	2,77	65	36,11	70	38,88	25	13,88	15	8,33
	Nữ	20	11,76	73	42,94	53	31,17	18	10,58	6	3,53
2	Nam	12	6,66	70	38,88	52	28,88	26	14,44	20	11,11
	Nữ	30	17,64	73	42,94	45	26,47	17	10,00	5	2,94

Qua bảng 2.1 cho thấy: Kết quả học tập của SV xếp loại xuất sắc và giỏi còn hạn chế chỉ chiếm 2,94→14,44%; số SV xếp loại khá, trung bình cao từ 26,47→42,94%; SV loại yếu kém chiếm 2,77→17,64%. Như vậy, kết quả học tập môn GDTC còn nhiều hạn chế, cần phải có những biện pháp phù hợp hơn nữa để nâng cao kết quả học tập cũng như chất lượng môn GDTC cho SV.

2.4. Yếu tố ảnh hưởng tới chất lượng giờ học GDTC của SV tại HVANND

Nghiên cứu xác định các yếu tố và nguyên nhân ảnh hưởng tới chất lượng giờ học môn GDTC của SV tại HVANND thông qua phỏng vấn 30 cán bộ làm công tác quản lý và các GV giảng dạy môn GDTC của HVANND bằng phiếu hỏi. Cách trả lời cụ thể theo 2 mức đồng ý và không đồng ý. Kết quả thu được như sau:

Bảng 2.2. Kết quả phỏng vấn các yếu tố ảnh hưởng tới chất lượng giờ học GDTC của SV tại HVANND (n=30)

T T	Các yếu tố	Mức độ đánh giá			
		n Đồng ý	%	n Không đồng ý	%
1	Đội ngũ cán bộ GV	30	100	0	0
2	Chương trình giảng dạy	30	100	0	0
3	Điều kiện cơ sở vật chất, trang thiết bị tập luyện	30	100	0	0
4	Yếu tố phương pháp và tổ chức giảng dạy	28	90	2	10
5	Nhận thức của SV về môn học GDTC	30	100	0	0
6	Phong trào thể thao ngoại khóa	18	60	12	40
7	Công tác quản lý	20	66,66	10	33,33
8	Chế độ chính sách nội chung cho GDTC	26	86,66	4	13,33

Qua bảng 2.2 cho thấy: Tất cả các yếu tố thu được tỷ lệ đồng thuận từ 60→100%. Nghiên cứu xác định chỉ lựa chọn các yếu tố có tỷ lệ đồng ý chiếm

≥70% ý kiến và được cho là các yếu tố ảnh hưởng trực tiếp đến chất lượng giờ học GDTC của SV trong trường. Kết quả phỏng vấn có 6 yếu tố có tỉ lệ từ 86,66→100% đồng thuận và được lựa chọn gồm: Đội ngũ GV; chương trình môn học; cơ sở vật chất, trang thiết bị tập luyện; nhận thức của SV về vai trò vị trí của môn học GDTC; phương pháp và tổ chức giảng dạy 2 yếu tố còn lại cũng ảnh hưởng nhưng không trực tiếp đến chất lượng giờ học GDTC và cấp bách trong điều kiện thực tiễn của HVANND.

2.5. Lựa chọn biện pháp nâng cao chất lượng giờ học GDTC cho SV tại HVANND

2.5.1. Căn cứ lựa chọn

Các quan điểm của Đảng và Nhà nước đối với công tác GDTC và hoạt động TDTT trong các trường đại học, học viện tại Việt Nam; Quy định, hướng dẫn về công tác GDTC, Thể thao trường học của Bộ GD&ĐT.

Căn cứ vào mục tiêu đào tạo chung của HVANND. Căn cứ vào mục đích, nhiệm vụ, yêu cầu của môn học GDTC tại HVANND. Căn cứ vào hoạt động TDTT và công tác GDTC hàng năm của HVANND. Căn cứ vào nội dung chương trình môn học GDTC mà SV phải học tập. Căn cứ vào điều kiện cơ sở vật chất sẵn có, dụng cụ tại HVANND.

Căn cứ vào thực trạng và nhu cầu tiếp thu những kỹ năng, kỹ xảo vận động, tính cấp thiết phải tham gia luyện tập ngoại khóa TDTT của SV trong HVANND.

2.5.1. Cơ sở lựa chọn

Trên cơ sở các nguyên tắc và cơ sở lựa chọn biện pháp trên, đồng thời kết hợp với việc tiến hành nghiên cứu các tài liệu chuyên môn, nghiên cứu bước đầu lựa chọn được 11 biện pháp có tính khả thi. Nhằm đảm bảo giá trị chuyên môn, nghiên cứu đưa các biện pháp trên vào tiến hành phỏng vấn các cán bộ, GV GDTC tại HVANND như sau:

Bảng 2.3. Kết quả phỏng vấn lựa chọn các biện pháp nâng cao chất lượng giờ học GDTC cho SV tại HVANND (n=32)

T T	Nội dung phỏng vấn	Kết quả phỏng vấn		
		Rất cần thiết	Cần thiết	Không cần thiết
1	Tăng cường tuyên truyền nâng cao nhận thức cho SV về mục đích, vai trò của môn học GDTC	32	0	0
2	Đa dạng hóa các phương pháp dạy học và tăng cường sử dụng các phương pháp trò chơi, thi đấu trong giờ GDTC	30	2	0
3	Tăng cường bồi dưỡng nâng cao trình độ chuyên môn, nghiệp vụ cho đội ngũ GV GDTC	20	12	0

4	Tăng cường hoạt động giờ dạy kiểu mẫu tích cực cho GV GDTC	28	4	0
5	Phân phối thời gian học môn GDTC hợp lý	10	6	16
6	Nâng cao năng lực thể chất của SV	6	8	18
7	Định kỳ kiểm tra thể lực của SV	2	6	24
8	Tăng cường các chế độ chính sách cho các GV GDTC	4	10	18
9	Đổi mới chương trình ở các môn Thể thao tự chọn	30	2	0
10	Tăng cường mua sắm, cải tạo cơ sở vật chất, sân bãi dụng cụ	30	2	0
11	Tăng cường tổ chức thi đấu thể thao cho SV	4	10	18

Kết quả bảng 2.3 cho thấy: Nhằm đảm bảo giá trị tin cậy của ý kiến chuyên gia, nghiên cứu quyết định chỉ lựa chọn các biện pháp thu được 100% ý kiến ở mức “Rất cần thiết” và “Cần thiết”. Theo tiêu chuẩn này, có 6/11 biện pháp phù hợp và được lựa chọn gồm:

Biện pháp 1. Tăng cường tuyên truyền nâng cao nhận thức cho SV về mục đích, vai trò của môn học GDTC: Thường xuyên tổ chức tuyên truyền các quan điểm, đường lối của Đảng và Nhà nước về phát triển TDTT trong SV. Tăng cường công tác động viên, khích lệ SV tích cực tham gia các hoạt động do HVANND, Đoàn thanh niên, Hội SV phối hợp với Khoa QS, VT&TDTT phát động tổ chức hoạt động tuyên truyền về vị trí, vai trò của TDTT thông qua các phương tiện thông tin đại chúng.

Biện pháp 2. Đa dạng hóa các phương pháp dạy học và tăng cường sử dụng các phương pháp trò chơi, thi đấu trong giờ GDTC: Dưới sự chỉ đạo của Ban Giám đốc HVANND cũng như yêu cầu thực tiễn giảng dạy, các GV GDTC cần phải đổi mới phương pháp dạy học cho phù hợp với điều kiện thực tiễn cũng như vận dụng các phương tiện hiện đại; đa dạng hóa các hình thức tập luyện, lấy SV làm trung tâm, đưa các bài tập mới kết hợp các phương tiện tập luyện làm phong phú đa dạng giờ học tạo hứng thú cho SV.

Biện pháp 3. Tăng cường bồi dưỡng nâng cao trình độ chuyên môn, nghiệp vụ cho đội ngũ GV GDTC: Xây dựng kế hoạch bồi dưỡng trình độ chuyên môn nghiệp vụ, hàng năm đề nghị Ban Giám đốc cho GV khoa GDTC tham gia tập huấn các lớp trọng tài, các lớp bồi dưỡng nghiệp vụ sư phạm TDTT, các lớp huấn luyện viên ngắn hạn; hỗ trợ mua các tài liệu phục vụ chuyên môn như: Sách Giáo khoa, kỹ thuật và phương pháp giảng dạy các môn Thể thao, Luật, Báo Thể thao.

Biện pháp 4. Tăng cường hoạt động giờ dạy kiểu

mẫu tích cực cho GV GDTC: Xây dựng kế hoạch dự giờ theo định kỳ và dự giờ đột xuất. Đánh giá hình thức tổ chức, phương pháp giảng dạy. Khai thác và sử dụng sáng tạo, hiệu quả các trang thiết bị, phương tiện dạy học tích cực.

Biện pháp 5. Đổi mới chương trình ở các môn Thể thao tự chọn: Bám sát sự chỉ đạo của HVANND về việc triển khai nhiệm vụ học tập của từng năm học. Tổ chức soạn thảo tài liệu môn học làm cơ sở cho cán bộ, GV, SV tham khảo qua đó từng bước tiến hành nghiên cứu xây dựng, lựa chọn môn Thể thao tự chọn trong chương trình giảng dạy.

Biện pháp 6. Tăng cường mua sắm, cải tạo cơ sở vật chất, sân bãi dụng cụ: Trên cơ sở vật chất phục vụ tập luyện đã kiểm kê, căn cứ vào số lượng SV của HVANND, nhu cầu tập luyện nội, ngoại khóa các môn Thể thao để đề xuất mua sắm trang thiết bị mới. Thường xuyên kiểm tra, đôn đốc các bộ phận chức năng trong việc chăm sóc và bảo quản các trang thiết bị.

3. Kết luận

Qua khảo sát thực trạng chất lượng giờ học GDTC cho SV tại HVANND cho thấy thực trạng kết quả học tập, các yếu tố ảnh hưởng tới chất lượng giờ học GDTC còn hạn chế. Thông qua phân tích, tổng hợp tài liệu và thực tế hoạt động giảng dạy, nghiên cứu đã lựa chọn được 6 biện pháp nâng cao chất lượng giờ học GDTC, gồm: (1) Tăng cường tuyên truyền nâng cao nhận thức cho SV về mục đích, vai trò của môn học GDTC; (2) Đa dạng hóa các phương pháp dạy học và tăng cường sử dụng các phương pháp trò chơi, thi đấu trong giờ GDTC; (3) Tăng cường bồi dưỡng nâng cao trình độ chuyên môn, nghiệp vụ cho đội ngũ GV GDTC; (4) Tăng cường hoạt động giờ dạy kiểu mẫu tích cực cho GV GDTC; (5) Đổi mới chương trình ở các môn Thể thao tự chọn; (6) Tăng cường mua sắm, cải tạo cơ sở vật chất, sân bãi dụng cụ.

Tài liệu tham khảo

[1]. Thủ tướng Chính phủ (2016) *Quyết định số 1076/QĐ-TTg phê duyệt Đề án tổng thể phát triển GDTC và Thể thao trường học giai đoạn 2016-2020 và định hướng đến 2025*, Hà Nội.

[2]. Nguyễn Đại Dương và Cộng sự (1999), *Nghiên cứu diễn biến thể lực chung của sinh viên Khoa học TDTT*, NXB Hà Nội.

[3]. Nguyễn Xuân Sinh (2012), *Giáo trình Lý luận và Phương pháp Nghiên cứu Khoa học TDTT*, NXB TDTT, Hà Nội.

[4]. Nguyễn Cẩm Ninh (Chủ biên) (2015), *Giáo trình Quản lý TDTT*, NXB TDTT, Hà Nội.